

Översyn av närings- och företagarinkomst i inkomststatistiken

2026-08-14
Peter Gärdqvist
SSA/BL/HEK

Sammanfattning

SCB har genomfört en översyn av hur inkomst från näringsverksamhet och företagande härleds i den disponibla inkomsten i den officiella inkomststatistiken. Den nuvarande härledningen infördes 1991 i samband med skattereformen, och har därefter varit i stort sett oförändrad.

Översynen består dels av en beskrivning av den nuvarande härledningen, dels av en genomgång av alternativa härledningar och en analys av hur den disponibla inkomsten i statistiken påverkas om de alternativa härledningarna skulle användas.

Närings- och företagarinkomsten, som den härleds i disponibel inkomst av SCB, består dels av intäkter från enskild näringsverksamhet ("enskild firma") och handelsbolag, dels av vissa delar av inkomsten från fåmansföretag (aktiebolag).

Nuvarande härledning

Näringsinkomst består i den officiella statistiken av taxerade överskott och underskott efter ett antal skattemässiga justeringar. SCB justerar dock tillbaka tidigare års outnyttjade underskott som en pluspost i syfte att de taxerade beloppen i statistiken ska avse årets resultat.

Inkomst från fåmansföretag utgörs i statistiken endast av *utdelning/vinst som deklarerar som inkomst av tjänst*. Lön från det egna företaget och utdelning som deklarerar som kapital inkluderas i den disponibla inkomsten som just lön respektive kapitalinkomst.

Cirka 643 000 personer hade någon företagarinkomst 2024 enligt nuvarande härledning, majoriteten från enskild näringsverksamhet. En tredjedel av dessa hade underskott i näringsverksamheten, vilket sänker den disponibla inkomsten.

Alternativa härledningar

Några alternativa härledningar av näringsinkomst beskrivs i översynen.

Näringsinkomst helt enligt taxering består av överskott efter samtliga skattemässiga justeringar, alltså utan de justeringar som SCB gör i den nuvarande härledningen. Negativa värden/underskott förekommer inte i den helt taxeringsmässiga näringsinkomstdefinitionen.

Bokfört resultat från enskild näringsverksamhet respektive handelsbolagsdelägares andelar av bolagets överskott/underskott är årets resultaträkning i form av årets intäkter minus årets kostnader, före skattemässiga justeringar. En variant av bokfört resultat är att lägga till och dra ifrån de skattemässiga justeringar som innebär kontanta intäkter eller utgifter och som därmed påverkar vilken faktisk inkomst näringsidkaren har haft under året.

Storleken på näringsinkomsten påverkas av vilken härledning som används. Mått på nivå och fördelning avseende befolkningens disponibla inkomst förändras å andra sidan relativt lite om den nuvarande härledningen ersätts med något av alternativen. Det beror på att det är en mindre delmängd av befolkningen som har näringsinkomst och att många personer har relativt små belopp. Varianterna med bokfört resultat medför dock något större inkomstskillnader, mätt som exempelvis Gini-koefficient.

Utökad definition av fåmansföretagarinkomst

Det är endast en mindre del av inkomsten för fåmansföretagsdelägare som klassificeras som företagarinkomst i den officiella inkomststatistiken, nämligen *utdelning/vinst som beskattas som tjänst*. Den lön som fåmansföretagare tar ut inkluderas i den vanliga löneinkomsten på samma sätt som för andra anställda, och den utdelning som deklarerar som kapital ingår som kapitalinkomst i inkomststatistiken.

Om fåmansföretagarnas löneinkomst respektive utdelning och vinst från företagsverksamheten inkluderas i företagarinkomstbegreppet ökar denna andel av den totala inkomsten, samtidigt som löne- respektive kapitalinkomsternas andel minskar i motsvarande grad. År 2024 ökar närings- och företagarinkomstens andel av den totala inkomsten från 1,4 procent av makrosumman till drygt 7 procent om fåmansföretagarinkomsten utökas. Drygt 18 000 personer hade fåmansföretagarinkomst 2024 enligt det nuvarande sättet att härleda denna inkomst. Om även löne- och kapitalinkomsterna som är hänförliga till fåmansföretag inkluderas ökar antalet till över 377 000 personer.

En omklassificering av fåmansföretagarinkomster innebär dock ingen förändring av den sammanlagda nivån på den totala inkomsten, varken på individnivå eller makronivå.

1. Inledning

Inkomster från näringsverksamhet och företagande ingår i de breda inkomstslag som redovisas i den officiella inkomststatistiken. Företagande kan bedrivas i olika former, vars inkomster ska redovisas och deklarerar på olika sätt: enskild näringsverksamhet, handels/kommanditbolag eller fåmansföretag (aktiebolag).

I inkomststatistiken beräknas närings- och företagarincomester genom härledningar baserade på deklarationsuppgifter. På det sättet skiljer sig dessa inkomster från flertalet andra inkomster och ersättningar som ingår i statistiken, för vilka beloppen hämtas direkt från dataunderlagen i stort sett utan härledningar.

Syftet med denna översyn är dels att beskriva den nuvarande härledningen av närings- och företagarincomest, främst såsom det används i inkomstbegreppet disponibel incomest, dels att belysa och diskutera alternativa härledningar.

1.1 Bakgrund

Det nuvarande sättet att härleda och inkludera närings- och företagarincomester i den officiella statistiken över disponibel incomest infördes 1991, i samband med skattereformen detta år. Reformen innebar stora förändringar i beskattningen av inkomster generellt, inklusive beskattningen av näringsidkares och företagares intäkter.

Principerna för nuvarande härledning av närings- och företagarincomest har varit desamma sedan den började användas. I början av 2000-talet gjordes en bred genomlysning av den ekonomiska statistiken, bland annat i utredningen *Förbättrad statistik om hushållens inkomster* (SOU 2002:73). Utredningen ledde bland annat till en delvis ny definition av disponibel incomest i den officiella inkomstfördelningsstatistiken (känd som 2004 års definition, och som fortfarande används). I detta arbete gjordes dock inte några principiella förändringar av närings- och företagarincomestbegreppet. Det nuvarande sättet att hantera dessa inkomster i inkomststatistiken har således använts under lång tid.

Den officiella dokumentationen över inkomststatistiken och Incomest- och taxeringsregistret (IoT) är inte särskilt omfattande när det gäller härledningen av företagarincomest. En del av denna översyn syftar därför till att mer ingående beskriva härledningens olika delar.

1.2 Dokumentets innehåll

Efter denna inledning följer i avsnitt 2 en beskrivning av den nuvarande härledningen av närings- och företagarincomest. I avsnitt 3 beskrivs alternativa härledningar av näringsincomest. I avsnitt 4 jämförs den nuvarande härledningen och de alternativa härledningarna med varandra. Avsnitt 5 behandlar incomest från fåmansföretag och alternativa sätt att härleda dessa inkomster.

2. Härledning av närings- och företagarinkomst i statistiken

I den officiella inkomststatistiken ingår följande huvudsakliga kategorier av inkomster i närings- och företagarinkomstbegreppet:

- Näringsinkomst: nettot av taxerade överskott minus underskott från **enskild näringsverksamhet** och **handels/kommanditbolag**. I denna post inkluderas även **hobbyinkomst** m.m. som man själv ska betala egenavgifter för (hobbyinkomst deklarerar egentligen som inkomst av tjänst).
- Utdelning och kapitalvinstvinst i **fåmansföretag** som deklarerar som tjänst.

Nedan beskrivs den detaljerade härledningen av närings- och företagarinkomst. Hänvisningar till deklarationsblanketter och dess rutor avser deklarationen för inkomstår 2024. Variabelnamn i Inkomst- och taxeringsregistret (IoT) anges inom parentes.

Närings- och företagarinkomst (CMIX) =

Näringsinkomst (CFTAG) + Utdelning/vinst i fåmansföretag som deklarerar som tjänst. Ruta 1.7 på inkomstdeklarationen (TFOAB)

där näringsinkomst (CFTAG) =

- + Överskott av *aktiv enskild näringsverksamhet*. Beloppet förs från deklarationsblankett NE till ruta 10.1 på inkomstdeklarationen (NAKTE).
- + Överskott av *aktiv näringsverksamhet för delägare i handelsbolag*. Beloppet förs från deklarationsblankett N3A till ruta 10.1 på inkomstdeklarationen (NAKTHB).
- + Överskott av *passiv enskild näringsverksamhet*. Beloppet förs från deklarationsblankett NE till ruta 10.3 på inkomstdeklarationen (NPASE).
- + Överskott av *passiv näringsverksamhet för delägare i handelsbolag*. Beloppet förs från deklarationsblankett N3A till ruta 10.3 på inkomstdeklaration 1 (NPASHB).
- + Inkomster, t.ex. hobby, som du själv ska betala egenavgifter för. Ruta 1.6 på inkomstdeklarationen (THOBBY).
- + Inbetald pensionsförsäkringspremie. Belopp från deklarationsblankett NE resp. N3A (NSKPENS).
- + Outnyttjat underskott från tidigare år. Justerade belopp från deklarationsblankett NE resp. N3A (NOUTNYT).

- Underskott i näringsverksamhet. Härlett belopp från deklarationsblankett NE resp. N3A (NUNDERS).
- + Övriga skattemässiga justeringar, t.ex. utgifter för resor till och från arbetet. Belopp från deklarationsblankett NE resp. N3A (NSKRESA).
- Sjukpenning som hör till näringsverksamheten. Belopp från deklarationsblankett NE resp. N3A (NSJUKPF).

Överskott respektive underskott från aktiv enskild näringsverksamhet utgör grunden i härledningen av näringsinkomst och är också de dominerande posterna vad gäller antal personer med värde och makrosumma. Även medel- och medianvärden avseende inkomst från fåmansföretag respektive handelsbolag är jämförelsevis höga, men det är ett mindre antal personer som har dessa inkomster.

Tabell 1. Företagarinkomst i inkomststatistiken. Belopp och antal för helårsbefolkningen 2024

	Summa, mdkr	Antal personer med värde	Medelvärde för personer med värde, kr	Median för personer med värde, kr
Företagarinkomst totalt	53	642 800	82 364	7 428
Fåmansföretagsinkomst, tjänst	10	18 100	553 629	75 699
Näringsinkomst totalt	43	626 900	68 470	6 463
Aktiv enskild näringsverksamhet	43	260 700	163 225	93 297
Aktiv näringsverksamhet handelsbolag	3,4	20 500	164 307	79 040
Passiv enskild näringsverksamhet	1,4	25 300	57 323	11 812
Passiv näringsverksamhet handelsbolag	0,4	1 700	254 368	8 889
Hobbyinkomster	0,4	38 300	10 055	1 300
Pensionsförsäkringspremie	0,8	31 400	26 992	17 032
Outnyttjat underskott tidigare år	5,2	80 300	64 216	17 174
Underskott i näringsverksamhet	-11	226 300	-47 958	-17 540
Bilkostnader och utgifter för resor till och från arbetet	0,8	95 100	8 908	4 290
Sjukpenning som hör till näringsverksamheten	-1,3	23 000	-54 491	-19 807

2.1 Kommentarer om härledningen av näringsverksamhet

Härledningen av inkomst från enskild näringsverksamhet/handelsbolag utgår ifrån de taxerade överskott och underskott som redovisas efter ett antal skattemässiga justeringar av bokfört resultat som görs i NE- respektive N3A-blanketterna. Exempel på sådana skattemässiga justeringar är avsättning och återföring till periodiseringsfond, ökning och minskning av expansionsfond och räntefördelning och uttag från och inbetalning till skogskonto.

Vissa av dessa skattemässiga justeringar är "likvida" på så sätt att de medför en faktiskt positiv intäkt respektive en minskning av intäkten under året. Exempel på sådana likvida justeringar är uttag från respektive inbetalning till skogskonton. Andra skattemässiga justeringar, till exempel avsättning och återföring till periodiseringsfond, påverkar det beskattningsbara resultatet för inkomståret, men medför ingen faktisk ökning eller minskning av de intäkter som näringsidkaren disponerar det aktuella året.

I härledningen av beloppen som ingår i statistiken gör dock SCB några egna justeringar av de skattemässiga justeringarna. Dessa justeringar beskrivs nedan.

Inbetald pensionsförsäkringspremie är en avdragspost i NE- resp. N3A-blanketten. Men i SCB:s härledning läggs beloppet tillbaka som en positiv post. Anledningen är att den inbetalda premien inte ska sänka själva näringsinkomsten. Premien dras däremot bort i en annan del av härledningen av den disponibla inkomsten, premien är således en negativ post i statistiken.

Bilkostnader och utgifter för resor till och från arbetet är också en avdragspost i NE- resp. N3A-blanketten, men läggs tillbaka som positiva belopp i SCB:s härledning av näringsinkomsten eftersom dessa avdrag inte anses ska minska näringsinkomsten (på motsvarande sätt minskar inte detta avdrag löneinkomsten för löntagare).

Outnyttjat underskott från tidigare år är en avdragspost i NE- resp. N3A-blanketten, vilket alltså skattemässigt minskar årets överskott. Syftet är att man som näringsidkare ska kunna jämna ut resultatet över tid. I inkomststatistiken är dock avsikten att mäta det aktuella årets inkomster. Därför läggs tidigare års outnyttjade underskott tillbaka som en positiv post i SCB:s härledning av näringsinkomsten, som därmed inte påverkar årets taxerade resultat.

Underskottet som utgör minusposten i härledningen av näringsinkomsten justeras med tidigare års underskott.

Sjukpenning som enskilda näringsidkare erhåller deklarerar som intäkt i näringsverksamheten i NE- resp. N3A-blanketten. För att sjukpenningen inte ska klassificeras som näringsinkomst i inkomststatistiken dras den bort i

härledningen. Beloppen inkluderas istället i övrig sjukpenning som i sin tur ingår i disponibel inkomst.

Inkomst från hobbyverksamhet deklarerar som inkomst av tjänst, men räknas ändå som en näringsinkomst i inkomststatistiken eftersom det handlar om verksamhet utan anställning.

2.2 Kommentarer om inkomst från fåmansföretag

Ett fåmansföretag är oftast ett aktiebolag där fyra eller färre delägare äger aktier som motsvarar mer än hälften av rösterna i företaget. Det finns särskilda regler som styr hur utdelning och kapitalvinst från fåmansföretag beskattas: dessa inkomster kan fördelas mellan inkomstlagen tjänst och kapital.

För fåmansföretagsdelägare är det endast de utdelningar och vinster som *beskattas som tjänst* som redovisas som företagarinkomst i inkomststatistiken.

De delar av utdelningarna och vinsterna som deklarerar som inkomst av kapital inkluderas i inkomststatistiken tillsammans med övriga kapitalinkomster (t.ex. ränta från banksparande och utdelning från aktiesparande).

Den lön som fåmansföretagsdelägare tar ut från sitt eget företag ingår i statistiken som vanlig löneinkomst, precis som för övriga anställda. Denna uppdelning i olika inkomsttyper för fåmansföretag styrs av de så kallade 3:12-reglerna.

Sammanfattningsvis är det alltså endast en viss del av inkomsten från fåmansföretag som klassificeras som företagarinkomst i inkomststatistiken. I avsnitt 5 beskrivs vilken effekt en utökning av fåmansföretagarinkomstbegreppet skulle ha på antalet personer som klassificeras som företagare och på inkomststrukturen i stort.

2.3 Antal personer med närings- och företagarinkomst

För en mer nyanserad bild av de belopp som härledningarna genererar i statistiken visas i tabellerna nedan antal personer per intervall av inkomst.

Två tredjedelar av de cirka 627 000 personerna som 2024 hade ett belopp för enskild näringsverksamhet/handelsbolag i statistiken hade ett överskott. Resterande tredjedel hade således ett underskott, som sänker den disponibla inkomsten. För en stor andel av personerna var överskotten och underskotten förhållandevis små. Drygt 373 000 personer låg i intervallet -50 000 till +50 000 kronor.

Förekomsten av många mindre belopp påvisar att verksamheten för många av näringsidkarna inte är den huvudsakliga sysselsättningen eller försörjningskällan.

Tabell 2a. Inkomst från enskild näringsverksamhet och handelsbolag. Antal personer i beloppsintervall för helårsbefolkningen 2024

Kr	Antal personer	Kvinnor	Män
1 – 9 999	111 800	45 300	66 600
10 000 – 49 999	93 100	38 200	54 900
50 000 – 99 999	51 100	20 100	30 900
100 000 – 199 999	55 900	20 900	35 000
200 000 – 499 999	74 400	24 700	49 600
500 000 +	20 500	5 000	15 500
<i>Negativa belopp</i>			
-9 999 – -1	80 800	34 400	46 300
-49 999 – -10 000	87 500	32 500	55 100
- 99 999 – -50 000	28 700	9 400	19 300
< -100 000	23 300	7 100	16 300
Totalt antal <> 0 kr	626 900	237 600	389 300

Även när det gäller utdelning och vinst från fåmansföretag som deklarerar som tjänst (alltså den del av fåmansföretagsintäkterna som ingår i företagarinkomstbegreppet i statistiken) är det en relativt stor andel med låga belopp. Det är dock viktigt att komma ihåg att fåmansföretagarnas intäkter också består av lön respektive utdelning som beskattas som kapitalinkomst och som inte ingår i SCB:s företagarinkomstbegrepp. Till skillnad från enskild näringsverksamhet antar inte fåmansföretagarinkomsten negativa värden.

Tabell 2b. Utdelning och vinst från fåmansföretag som deklarerar som inkomst av tjänst. Antal personer i beloppsintervall för helårsbefolkningen 2024

Kr	Samtliga	Kvinnor	Män
1 – 9 999	4 100	1 300	2 800
10 000 – 49 999	3 700	1 100	2 700
50 000 – 99 999	2 400	600	1 800
100 000 – 199 999	2 200	600	1 600
200 000 – 499 999	2 600	700	1 800
500 000 +	3 100	600	2 500
Totalt antal > 0 kr	18 100	4 900	13 200

3. Alternativa härledningar av näringsinkomst

Inkomst från enskild näringsverksamhet och handelsbolag ingår i statistiken över disponibel inkomst. Dessa inkomster förekommer även i andra inkomstbegrepp och i annan statistik men med andra definitioner och härledningar, vilket innebär skillnader i redovisade belopp.

I detta avsnitt redogörs översiktligt för några exempel på andra varianter av näringsinkomst än den som används i den nuvarande statistiken över disponibel inkomst. I avsnitt 4 görs beräkningsmässiga jämförelser mellan nuvarande härledning och dessa varianter. I jämförelsen ingår också nettoinkomst och disponibel inkomst per konsumtionsenhet när dessa justeras med de olika varianterna. Inkomster från fåmansföretag behandlas inte i dessa avsnitt.

3.1 Helt enligt taxering

Näringsinkomstbeloppet helt enligt taxering, som ingår i årets beskattningsbara inkomst, är överskotten från aktiv och passiv näringsverksamhet och handelsbolag som redovisas i ruta 10.1 och 10.3 på inkomstdeklaration 1, det vill säga överskott efter de skattemässiga justeringarna som görs i blankett NE respektive N3A (och utan de justeringar som görs av SCB). Huvudregeln för underskott för året är att de rullas vidare till kommande år och dras av mot framtida överskott. Eventuella underskott sänker således inte den beskattningsbara inkomsten det aktuella året.

Denna helt taxerade näringsinkomstdefinition används i andra inkomstbegrepp som redovisas i den officiella inkomst- och skattestatistiken, parallellt med den härledning av näringsinkomst som används som komponent i den disponibla inkomsten. Exempel är sammanräknad förvärvsinkomst, som är summan av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet, och där beloppen avseende näringsverksamhet är de enligt taxeringen.

I inkomst- och skattestatistiken redovisas också de taxeringsmässiga inkomstbegreppen fastställd respektive beskattningsbar förvärvsinkomst, som jämfört med sammanräknad förvärvsinkomst är minskade med allmänna avdrag respektive grundavdrag. Överskott från näringsverksamhet ingår på samma sätt i dessa taxeringsmässiga inkomstbegrepp som i sammanräknad förvärvsinkomst.

3.2 Bokfört resultat

En helt annan härledning jämfört med varianten enligt taxering är att använda posten "bokfört resultat" för det aktuella året från NE-bilagan respektive "Min andel av bolagets överskott/underskott" från N3A-bilagan för handelsbolag. Detta är alltså resultatet i form av årets intäkter minus årets kostnader som redovisas, före samtliga skattemässiga justeringar (exempelvis tidigare års underskott), och där årets underskott ingår som negativ post.

Denna härledning sammanfaller till stora delar med den variant som används i Nationalräkenskapernas (NR) definition av disponibel inkomst. I NR benämns posten "driftsöverskott". En skillnad är dock att handelsbolag klassificeras som aktiebolag i NR i dessa sammanhang, således inkluderas inte över- och underskott från handelsbolag i driftsöverskottet.

3.3 Bokfört resultat, med vissa justeringar

En variant av "bokfört resultat" som beskrivs i 3.2 är att lägga till och dra ifrån de skattemässiga justeringar som innebär kontanta intäkter eller utgifter och som därmed påverkar vilken faktisk kontant inkomst näringsidkaren har haft under året. De skattemässiga justeringar som läggs till och dras ifrån det bokförda resultatet är:

- intäkter som inte bokförts men som ska tas upp (positiv post)
- kostnader som inte bokförts men som ska dras av (negativ post)
- gemensam verksamhet – överskott redovisad av annan (negativ post)
- gemensam verksamhet - underskott redovisad av annan (positiv post)
- min andel som medhjälpande make (positiv post)
- andel till medhjälpande make (negativ post)
- övriga skattemässiga justeringar, kostnader min andel, t.ex. utgifter för resor (negativ post)
- övriga skattemässiga justeringar, intäkter min andel (positiv post)
- uttag från skogs-, skogsskade- eller upphovsmannakonto (positiv post)
- inbetalning till skogs-, skogsskade- eller upphovsmannakonto (negativ post)

Nedanstående två poster dras ifrån respektive läggs till enligt denna härledning, men i inkomststatistiken hanteras dessa poster i andra delar beräkningen av disponibel inkomst och ingår därför inte i beräkningarna som redovisas i avsnitt 4.

- egna pensionspremier eller inbetalning till pensionssparkonto (negativ post)
- sjukpenning som hör till näringsverksamheten (positiv post)

4. Jämförelse av alternativa härledningar av näringsinkomst

Den nuvarande härledningen av näringsinkomst i disponibel inkomst jämförs här kvantitativt med varianterna

- a) helt enligt taxeringen,
- b) enligt bokfört resultat plus andel av överskott och underskott i handelsbolag och
- c) den justerade varianten av bokfört resultat.

I jämförelsen läggs även hobbyinkomster till i de tre alternativa varianterna eftersom den posten inkluderas i näringsinkomsten i den ordinarie härledningen.

Jämförelsen görs på två sätt. Först redovisas några mått för själva näringsinkomsten. I ett andra steg jämförs övergripande mått för nettoinkomst (individens egen disponibla inkomst) respektive disponibel inkomst per konsumtionsenhet (ekonomisk standard) när de ordinarie näringsinkomstbeloppen i disponibel inkomst har ersatts med beloppen enligt de tre alternativa varianterna.

4.1 Jämförelse näringsinkomst

I tabell 3 jämförs makrosummor, antal personer med värde samt median- och medelvärden för de härledningar av näringsinkomst som behandlas här. I näringsinkomsten helt enligt taxering förekommer inga negativa belopp (underskott). Det får dels som följd att antalet personer med förekomst av näringsinkomst är lägre jämfört med övriga härledningar eftersom cirka en tredjedel av näringsidkarna deklarerar underskott, dels att median- och medelvärden är betydligt högre jämfört med både nuvarande härledning och de två alternativen baserade på bokfört resultat.

Med alternativet där årets bokförda resultat plus resultat från handelsbolag utgör härledningen av näringsinkomsten, helt utan hänsyn till skattemässiga justeringar i NE-blanketten, är makrosumman högre än med den nuvarande härledningen. Det bokförda beloppet var 67,9 mdkr 2024, jämfört med 42,9 mdkr med nuvarande härledning. Det beror framförallt på att beloppen inte sänks av de skattemässiga justeringarna, som till exempel räntefördelning och avsättning till periodiserings- eller expansionsfond. Även med den variant som utgår från bokfört belopp men där vissa av de kontanta skattemässiga justeringarna inkluderas, är makrosumman högre än i nuvarande härledning.

Antalet personer med någon näringsinkomst är dock färre enligt varianten med bokfört belopp jämfört med nuvarande härledning. Det beror på att det finns personer som har en taxerad näringsinkomst, vilket är uppgiften som nuvarande härledning baseras på, men som inte har några belopp på NE- respektive N3A-blanketterna, som det bokförda beloppet hämtas från.

När det gäller medianvärdet för de personer som har näringsinkomst är skillnaden liten mellan nuvarande härledning och de två varianterna med bokfört resultat – differensen var mindre än 1 000 kronor 2024. Medelvärdena är betydligt högre än medianvärdena, och skillnaden är också större mellan varianterna.

Tabell 3. Jämförelse av näringsinkomst (enskild näringsverksamhet + handelsbolag) med olika härledning. År 2024, helårsbefolkningen utan åldersavgränsning

	Nuvarande härledning av näringsinkomst	Näringsinkomst helt enligt taxering (+hobby)	Näringsinkomst enligt bokfört resultat (+hobby)	Näringsinkomst enligt bokfört resultat, justerat (+hobby)
Makrosumma, mdkr	42,9	48,2	67,9	64,2
Antal med värde <> 0 kr	626 900	341 400	585 700	621 500
därav antal > 0 kr	406 600	341 400	357 800	382 000
därav antal < 0 kr	220 300	0	227 800	239 400
Median (med värde), kr	6 463	60 700	6 744	7 070
Medelvärde (med värde), kr	68 470	141 143	116 001	103 311

På individnivå kan skillnaden i näringsinkomstbelopp, och därmed hela den disponibla inkomsten, vara stor beroende på vilken härledning som används. I det följande ges ett fiktivt exempel för en individ med näringsinkomst. Individen har redovisat följande poster i NE-bilagan:

- Bokfört resultat: 1 266 000 kronor
- Outnyttjat underskott från föregående år: 81 000 kronor
- Inbetalning till skogskonto: 782 000 kronor
- Positiv räntefördelning: 403 000 kronor

Enligt den nuvarande härledningen av näringsinkomst tas hänsyn till de negativa skattemässiga justeringarna *inbetalning till skogskonto* och *positiv räntefördelning*, som alltså minskar det bokförda beloppet.

Näringsinkomstbeloppet i inkomststatistiken blir således 1 266 000–782 000–403 000=81 000 kronor. 81 000 kronor är även det *outnyttjade underskottet från föregående år*, som är en negativ skattemässig justering, vilket sänker den beskattningsbara inkomsten till noll, men som läggs tillbaka som en pluspost för att statistiken ska visa årets taxerade resultat.

Varianten enligt bokfört resultat blir 1 266 000 eftersom ingen hänsyn tas skattemässiga justeringar. Om den justerade varianten av bokfört resultat används i detta fall dras inbetalning till skogskonto bort eftersom det är en kontant insättning. Positiv räntefördelning påverkar däremot inte denna

härledning. Näringsinkomstbeloppet blir enligt denna härledning 1 266 000-782 000=484 000 kronor.

Sammanfattningsvis ger ovanstående exempel följande resultat avseende näringsinkomstbelopp för individen beroende på härledning:

- Nuvarande härledning: 81 000 kronor
- Helt enligt taxering: 0 kronor
- Enligt bokfört resultat: 1 266 000 kronor
- Enligt bokfört resultat, justerat: 484 000 kronor

4.2 Jämförelse disponibel inkomst

I tabell 4 och tabell 5 jämförs nettoinkomst (individens egen disponibla inkomst) respektive disponibel inkomst per konsumtionsenhet/ekonomisk standard beräknat med de olika härledningarna av näringsinkomst.

Effekterna på nivå- och fördelningsmått för disponibel inkomst av att byta näringsinkomsthärledning är likartad och överlag liten. Det beror huvudsakligen på att det är en relativt liten andel av befolkningen som har dessa inkomster samtidigt som en majoritet av beloppen är relativt låga. Som tidigare nämnts utgör företagarikomsterna med nuvarande härledning av näringsinkomsten endast drygt en procent av summan av hela den disponibla bruttoinkomsten.

Näringsinkomstvarianterna som utgår ifrån bokfört resultat ger något högre medel- och medianvärden för disponibel inkomst jämfört med nuvarande härledning och varianten helt enligt taxering, men skillnaden är mindre än en procent.

Fördelningen av inkomsterna, enligt det sammanfattande fördelningsmåttet Gini-koefficienten, blir också något mer ojämn med härledningarna enligt bokfört resultat. Högst Gini-koefficient för den disponibla inkomsten, och därmed störst ojämnheter, genereras av varianten som inte alls tar hänsyn till skattemässiga justeringar. Det beror på att de skattemässiga justeringarna sänker många bokförda belopp som redovisas för året, vilket leder till mer en jämn inkomstfördelning.

Måttet *låg ekonomisk standard* är en indikator som mäter andelen personer som har en disponibel inkomst per konsumtionsenhet som är lägre än 60 procent av medianvärdet för hela befolkningen. Detta är ett vedertaget relativmått för att belysa låg inkomst. På motsvarande sätt kan inkomst större än 200 procent av riksmedianvärdet användas som indikator för andelen av befolkningen som har *hög ekonomisk standard*. De näringsinkomstvarianter som baseras på bokfört resultat ger marginellt högre andelar med låg respektive hög ekonomisk standard, vilket innebär att inkomsterna blir något mer ojämnt fördelade.

Tabell 4. Jämförelse av nettoinkomst (individuellt disponibel inkomst) justerad med näringsinkomst med olika härledning. År 2024, helårsbefolkningen 20 år och äldre

	Nuvarande härledning av näringsinkomst	Näringsinkomst helt enligt taxering (+hobby)	Näringsinkomst enligt bokfört resultat (+hobby)	Näringsinkomst enligt bokfört resultat, justerat (+hobby)
Median (för alla), kr	310 952	311 466	311 514	311 757
Medelvärde (för alla), kr	370 443	371 091	373 539	373 077
Percentilgränser och Gini- koefficient				
P10	142 380	143 381	141 939	142 606
P25	210 852	211 329	210 850	211 141
P75	434 481	434 932	436 272	436 195
P90	580 752	580 912	585 841	584 808
Gini-koefficient	0,361	0,360	0,366	0,364

Tabell 5. Jämförelse av ekonomisk standard (disponibel inkomst per konsumtionsenhet) justerad med näringsinkomst med olika härledning. År 2024, helårsbefolkningen

	Nuvarande härledning av näringsinkomst	Näringsinkomst helt enligt taxering (+hobby)	Näringsinkomst enligt bokfört resultat (+hobby)	Näringsinkomst enligt bokfört resultat, justerat (+hobby)
Median (för alla), kr	327 256	327 837	328 267	328 396
Medelvärde (för alla), kr	390 440	391 137	393 720	393 227
Percentilgränser och Gini-koefficient				
P10	180 883	181 661	180 953	181 297
P25	239 560	240 184	239 938	240 160
P75	444 921	445 483	447 172	447 002
P90	593 519	593 855	598 835	597 705
Gini-koefficient	0,314	0,313	0,319	0,317
Medianvärde per åldersgrupp				
0–19 år	301 469	301 926	302 762	302 849
20–29 år	315 503	315 819	316 207	316 272
30–49 år	329 259	329 723	330 552	330 630
50–64 år	415 470	416 560	417 534	417 625
65–79 år	327 878	328 768	327 692	328 023
80+ år	253 297	253 675	253 164	253 340
Andel (%) med låg och hög ekonomisk standard				
Låg ekonomisk standard	13,1	13,1	13,2	13,2
Hög ekonomisk standard	7,2	7,2	7,4	7,3

4.3 Diskussion näringsinkomst

I detta avsnitt diskuteras de olika varianterna av härledning av enskild näringsverksamhet och handelsbolag som har analyserats ovan.

Till skillnad från många andra inkomsttyper är det inte självklart hur närings- och företagarinkomster ska mätas i statistiksammanhang. I den metodologiska vägledningen avseende inkomstdefinitioner i Eurostats levnadsnivåundersökning

EU-SILC fastslår att detta är "*...en av de mest problematiska delarna av hushållsinkomsten att definiera och mäta korrekt*".

En övergripande ambition för disponibel inkomst-begreppet i den officiella inkomstfördelningsstatistiken är att det ska spegla kontanta inkomster – ett så kallat *kontantnära inkomstbegrepp*. Ett sådant inkomstbegrepp bör inkludera likvida inkomstströmmar under en viss period, och som kan användas för konsumtion eller sparande. Utgångspunkten är att denna princip även bör gälla närings- och företagarinkomster. Nedan diskuteras bland annat denna aspekt av härledningarna.

4.3.1 Nuvarande härledning

Den nuvarande härledningen av inkomst från enskild näringsverksamhet och handelsbolag utgår ifrån taxerade överskott och underskott, det vill säga efter ett antal så kallade skattemässiga justeringar av årets resultat. Dock justerar SCB tillbaka några av de skattemässiga justeringarna i härledningen. Den viktigaste justeringen är att tidigare års outnyttjade underskott, som minskar årets överskott i deklarationen, läggs tillbaka som en pluspost. Det övervägande som gjorts vid skapandet av denna härledning är att det är årets resultat som ska ingå i statistiken, och att tidigare års underskott inte ska sänka årets resultat.

Flera skattemässiga justeringar som påverkar det taxerade över- eller underskottet men som inte har kontant betydelse (t.ex. avsättningar till periodiseringsfond och expansionsfond) lämnas dock utan åtgärd i SCB:s härledning. Den nuvarande härledningen motsvarar därför inte helt det kontanta (disponibla) resultatet för näringsidkarna. Dock måste intäkter som är "icke kontanta" under det aktuella året, till exempel avsättning till periodiseringsfond, återföras till beskattning senast ett visst antal år efter avsättningsåret, och kommer därmed att påverka näringsinkomsten i statistiken det året. Om referensperioden för näringsinkomsten skulle sträckas ut till att omfatta den tidsperiod som regelverket medger för till exempel avsättning till periodiseringsfond skulle resultatet spegla de faktiska kontanta intäkterna även om de skattemässiga justeringarna inkluderas.

En fördel generellt med att basera inkomstvariabler på taxerade data är å andra sidan att uppgifterna har gått igenom hela taxeringsprocessen, där både deklaranterna och Skatteverket har haft möjlighet att kontrollera uppgifterna och rätta eventuella fel. Taxerade inkomstuppgifter har således en "kvalitetsstämpel" som ogranskade blankett- eller kontrolluppgiftsdata saknar (därmed inte sagt att alla uppgifter i taxeringen är korrekta). Av den anledningen används huvudsakligen taxerade belopp för skattepliktiga inkomster i statistiken, såsom lön, kapitalinkomster och skattepliktiga ersättningar från socialförsäkringarna.

En nackdel med den nuvarande härledningen, förutom att den inte helt motsvarar de likvida inkomsterna, är att den är en blandning av taxerade uppgifter och av SCB gjorda justeringar av dessa taxerade belopp. Det innebär i sig en minskad

transparens jämfört med andra alternativ. Det innebär också att uppgifterna inte är helt jämförbara med näringsinkomsten som ingår i andra inkomstbegrepp som används inom den officiella inkomststatistiken, exempelvis sammanräknad förvärvsinkomst (se avsnitt 3.1).

4.3.2 Helt enligt taxering

Näringsinkomstbeloppen helt enligt taxeringen inkluderar som beskrivits tidigare endast överskott efter skattemässiga justeringar. Nettounderskott beaktas alltså inte i beskattningen (med vissa undantag). Enligt denna variant av näringsinkomst uppstår således inte negativa belopp, som sänker den disponibla inkomsten.

I jämförelse med den nuvarande härledningen av näringsinkomst speglar varianten helt enligt taxering årets disponibla intäkt från näringsverksamheten i ännu lägre grad, främst på grund av att årets underskott inte beaktas samtidigt som tidigare års underskott utgör minusposter i de skattemässiga justeringarna. Exempelvis kan en företagare ha gjort ett positivt resultat under året, men återfört tidigare underskott som kvittar ut årets positiva resultat, med 0 kronor i taxerad näringsinkomst som följd.

Det finns å andra sidan vissa fördelar med denna variant. Det är en distinkt och transparent definition, och som nämnts används den i andra delar av inkomststatistiken. Denna variant baseras också till fullo på uppgifter som granskats av deklaranter och Skatteverket, vilket är en kvalitetsmässig fördel.

4.3.3 Bokfört resultat och justerat bokfört resultat

Det andra alternativet till nuvarande härledning av näringsinkomst som behandlas här utgår ifrån "bokfört resultat" respektive handelsbolagsdelägares andelar av bolaget överskott/underskott, före alla skattemässiga justeringar och utan hänsyn till tidigare års resultat. Denna definition är också grunden i begreppet "driftsöverskott" som används i Nationalräkenskapernas definition av disponibel inkomst. Denna härledning motsvarar det faktiska resultatet i form av årets intäkter minus årets kostnader, och ligger därmed närmare ett kontantnära inkomstbegrepp än de tidigare beskrivna varianterna.

Det finns dock poster bland de skattemässiga justeringarna som är kontanta i den meningen att de innebär att det disponibla bokförda resultatet faktiskt minskar eller ökar. Exempel är inbetalning till, respektive uttag från, skogskonto, och minskning av resultatet i form av andras del av överskottet vid gemensam verksamhet. Dessa poster kan läggas till respektive dras ifrån för att komma ännu närmare ett kontant näringsinkomstbegrepp, vilket gjorts i beräkningarna som redovisas ovan med varianten "bokfört resultat, justerat".

En nackdel är att det underlag som i praktiken finns för bokfört resultat är uppgifterna i NE-blanketten (enskild näringsverksamhet) respektive N3A-blanketten (handelsbolag) som näringsidkarna själva fyller i och som inte genomgått hela kontroll- och granskningsprocessen i taxeringen. Det är därför

större risk att bristfälliga eller felaktiga uppgifter skulle ligga till grund för statistiken med denna variant jämfört med om taxerade uppgifter används. Och det skulle därmed avvika från huvudprincipen att uppgiftskällan avseende skattepliktiga inkomster i statistiken är slutligt taxerade uppgifter.

5. Utökad definition av fåmansföretagarinkomst

I avsnitt 2 beskrivs hur det endast är en mindre del av inkomsten för fåmansföretagsdelägare som klassificeras som just företagarinkomst i den officiella inkomststatistiken, nämligen *utdelning som beskattas som tjänst*. Den lön som fåmansföretagare tar ut inkluderas i den vanliga löneinkomsten på samma sätt som för andra anställda, och den utdelning som deklarerats som kapital ingår som i en kapitalinkomst i inkomststatistiken.

Det kan därför argumenteras för att nuvarande härledning underskattar de sammanlagda företagarinkomsterna. Att inkludera fåmansföretagarnas löneinkomst respektive utdelning och vinst från företagsverksamheten i företagarinkomstbegreppet skulle innebära att denna andel av den totala inkomsten ökar, samtidigt som löne- respektive kapitalinkomsternas andel minskar i motsvarande grad. En sådan omklassificering innebär ingen förändring av den sammanlagda nivån på den totala bruttoinkomsten eller den disponibla inkomsten, varken på individnivå eller makronivå, men påverkar storleken på inkomstens olika delar i redovisning av inkomststrukturen.

Inom ramen för denna översyn har en översiktlig analys gjorts av hur en sådan omklassificering av inkomster skulle påverka företagarinkomsternas storlek och inkomststrukturen i övrigt.

Med hjälp av uppgifter från månatliga arbetsgivardeklarationer (AGI) och K10-blanketter kan de lönebelopp som betalas ut till delägare av fåmansföretag särskiljas från övriga löneinkomster. På motsvarande sätt kan utdelning från kvalificerade andelar i fåmansföretag och vinst från avyttring av andelar som redovisas av företagare på deklarationsblankett K10, K10A respektive K13 särskiljas från övriga kapitalinkomster. Analysen avseende kapitaldelarna är dock något förenklad då ingen hänsyn har tagits till eventuella kvittningar som kan göras mellan överskott och underskott av kapital enligt de särskilda regler som finns för detta.

I tabell 6 framgår storleksordningen på de härledda fåmansföretagarinkomsterna. Det är cirka 270 000 personer som har en lön från fåmansföretag de är delägare i, enligt den härledning som beskrivs ovan. Drygt 241 000 personer har en utdelning eller vinst från fåmansföretag som beskattas som kapital. Av dessa är det en stor andel som både har lön och utdelning. Den samlade effekten på belopp och antal personer av att utöka definitionen av fåmansföretagarinkomst framgår i tabell i 7.

Tabell 6: Summa (mdkr) och antal personer med värde för härledda poster avseende inkomst för fåmansföretagare. År 2024, helårsbefolkningen

	Summa, mdkr	Antal personer med värde
Lön från fåmansföretag för aktiva delägare	109,7	270 200
Utdelning från kvalificerade andelar i fåmansföretag som beskattas som kapital	104,7	221 100
Vinst/förlust (netto) från avyttring av kvalificerade andelar i fåmansföretag som beskattas som kapital	11,9	20 200

Tabell 7 visar hur den totala summan av fåmansföretagarinkomster i inkomststatistiken, och antalet personer med sådan inkomst, förändras när fåmansföretagarnas härledda lön och kapitalintäkter inkluderas. När endast utdelning som beskattas som inkomst av tjänst inkluderas som fåmansföretagarinkomst (alltså den nuvarande definitionen av fåmansföretagsinkomst i inkomststatistiken) är det drygt 18 000 personer som hade sådan inkomst 2024. När även löne- och kapitalinkomster som är hänförliga till fåmansföretag inkluderas ökar antalet till över 377 000 personer, det vill säga en mycket stor förändring. Om de 627 000 personer med inkomst från enskild näringsverksamhet och handelsbolag (enligt nuvarande definition) läggs till är det totala antalet personer med någon närings- eller företagarinkomst cirka en miljon.

Tabell 7: Antal personer med fåmansföretagarinkomst enligt nuvarande definition i inkomststatistiken och enligt utökad definition. År 2024, helårsbefolkningen

	Summa, mdkr	Antal personer med värde
Nuvarande definition av fåmansföretagarinkomst i inkomststatistiken	10,0	18 100
Utökad definition av inkomst från fåmansföretag (inkl. lön och kapital)	236,3	377 400

Förutom effekten på själva företagarinkomsten påverkas även löneinkomsten och kapitalinkomsten när fåmansföretagardelarna av dessa inkomster dras bort. I tabell 8 jämförs inkomststrukturen med ordinarie klassificering av inkomster i inkomststatistiken med den alternativa klassificeringen av fåmansföretagarinkomst.

Löneinkomstens och kapitalinkomstens andelar av den totala bruttoinkomsten minskar med cirka tre procentenheter vardera när lön respektive kapitalinkomst för delägare i fåmansföretag exkluderas. Den största förändringen är dock att närings- och företagarinkomstens andel av den totala inkomsten ökar från 1,4 procent av makrosumman till drygt 7 procent när fåmansföretagarinkomsten utökas.

Men som nämnts påverkas inte den totala inkomstens storlek eller inkomstfördelningen av en sådan omklassificering av inkomster.

Tabell 8: Inkomststruktur bruttoinkomst. Ordinarie struktur jämfört med struktur med utökad definition av inkomst från fåmansföretag. År 2024, helårsbefolkningen

	Nuvarande inkomststruktur			Inkomststruktur med utökad definition av inkomst från fåmansföretag	
	Totalsumma, mnkr	Andel av bruttoinkomst, %		Totalsumma, mnkr	Andel av bruttoinkomst, %
Löneinkomst	2 373,5	60,6		2 263,7	57,8
Närings- och företagarinkomst	52,9	1,4		279,3	7,1
Kapitalinkomst	523,6	13,4		407,0	10,4
Positiva transfereringar	964,6	24,6		964,6	24,6
Bruttoinkomst	3 914,6	100		3 914,6	100

Bilagor

Deklarationsblankett NE (enskild näringsverksamhet)

Skatteverket

Blanketten ska lämnas av fysisk person och dödsbo som bedriver enskild näringsverksamhet.
Information om hur du fyller i blanketten finns i broschyrerna Bokföring, bokslut och deklaration del 1 och 2, SKV 282 och 283. Ange belopp i hela kronor.

Inkomst av näringsverksamhet Enskilda näringsidkare **NE**

	Fr.o.m.	T.o.m.
Räkenskapsår	2023-01-01	2023-12-31

Datum när blanketten fylls i

Namn

Personnummer

Verksamhetens art

Personnummer redovisningsansvarig ¹

Jag har bedrivit passiv näringsverksamhet	☐	Självständig näringsverksamhet bedrivs utanför EES	☐	Jag har inte tillämpat reglerna om förenklat årsbokslut	☐
---	--------------------------	--	--------------------------	---	--------------------------

¹ Den som redovisar samtliga tillgångar och skulder samt intäkter och kostnader i NE-blanketten vid gemensam verksamhet samt vid förenklat uppgiftslämnande för enkelt bolag. Om det är du som är redovisningsansvarig ska du fylla i ditt eget personnummer.

Balansräkning/räkenskapsschema

Anläggningstillgångar

B1	Immateriella anläggningstillgångar	
B2	Byggnader och markanläggningar	
B3	Mark och andra tillgångar som inte får skrivas av	
B4	Maskiner och inventarier	
B5	Övriga anläggningstillgångar	

Eget kapital

B10	Eget kapital (tillgångar - skulder)	
-----	-------------------------------------	--

Obeskattade reserver ²

B11	Obeskattade reserver	
-----	----------------------	--

Avsättningar ²

B12	Avsättningar	
-----	--------------	--

Omsättningstillgångar

B6	Varulager	
B7	Kundfordringar	
B8	Övriga fordringar	
B9	Kassa och bank	

Skulder

B13	Låneskulder	
B14	Skatteskulder	
B15	Leverantörsskulder	
B16	Övriga skulder	

² Ska inte fyllas i av den som upprättar förenklat årsbokslut.

Resultaträkning/räkenskapsschema

Intäkter

R1	Försäljning och utfört arbete samt övriga momspåsliga intäkter	+	
R2	Momsfria intäkter	+	
R3	Bil- och bostadsförmån m.m.	+	
R4	Ränteintäkter m.m.	+	

Avskrivningar

R9	Avskrivningar och nedskrivningar byggnader och markanläggningar	-	
R10	Avskrivningar och nedskrivningar maskiner och inventarier och immateriella tillgångar	-	

Årets resultat

R11	Bokfört resultat (förs över till sidan 2 R12)	(+/-)	=	
-----	---	-------	---	--

Kostnader

R5	Varor, material och tjänster	-	
R6	Övriga externa kostnader	-	
R7	Anställd personal	-	
R8	Räntekostnader m.m.	-	

Upplysningar om årsbokslutet

Uppdragstagare (t.ex. redovisningskonsult) har biträdd vid upprättandet av årsbokslutet

☐ Ja ☐ Nej

Lämna gärna bilagan via e-tjänsten Inkomstdeklaration 1, www.skatteverket.se

NEM-1-12-2023P4

Skattemässiga justeringar av bokfört resultat

R12	Bokfört resultat (förs över från R11 sidan 1)	(+/-)	=
R13	Bokförda kostnader som inte ska dras av	+	
R14	Bokförda intäkter som inte ska tas upp	-	
R15	Intäkter som inte bokförts men som ska tas upp	+	
R16	Kostnader som inte bokförts men som ska dras av	-	
R17	Sammanlagt resultat av verksamheten	=	
R18	Gemensam verksamhet - överskott redovisat av annan ^{3a} eller min andel av underskott ^{3b}	-	
R19	Gemensam verksamhet - underskott redovisat av annan ^{3a} eller min andel av överskott ^{3b}	+	
R20	Min andel som medhjälpande make (+) och andel till medhjälpande make (-)	+	
R21	Min andel av resultatet från verksamheten/erna	=	
R22	Övriga skattemässiga justeringar, kostnader min andel (t.ex. utgifter för resor till och från arbetet)	-	
R23	Övriga skattemässiga justeringar, intäkter min andel	+	
R24	Outnyttjat underskott från föregående beskattningsår (R48 i föregående års blankett)	-	
R25	Skogsavdrag/substansminskningsavdrag enligt blankett N8	-	
R26	Aterföring av värdeminskningsavdrag m.m. vid avyttring av näringsfastighet och s.k. avskattning (skogs- och substansminskningsavdrag redovisas även på N8)	+	
R27	Uttag från skogs-, skogsskade- eller upphovsmannakonto	+	
R28	Inbetalning till skogs-, skogsskade- eller upphovsmannakonto	-	
R29	Överskott (+)/Underskott (-) före räntefördelning	=	

^{3a} Anges av den som vid representantredovisning redovisar hela resultatet i R12.

R30	Positiv räntefördelning, dock högst överskott vid R29 (beloppet förs även till p. 11.1 på INK1)	-	
R31	Negativ räntefördelning (beloppet förs även till p. 11.2 på INK1)	+	
R32	Aterföring av periodiseringsfond	+	
R33	Överskott (+)/Underskott (-) före avsättning till periodiseringsfond	=	
R34	Avsättning till periodiseringsfond, dock högst 30 % av överskott vid R33	-	
R35	Överskott (+)/Underskott (-) före ökning av expansionsfond	=	
R36	Ökning av expansionsfond, dock högst överskott vid R35 (beloppet förs även till p. 12.1 på INK1)	-	
R37	Minskning av expansionsfond (beloppet förs även till p. 12.2 på INK1)	+	
R38	Egna pensionspremier eller inbetalning på pensionssparkonto i näringsverksamheten (beloppet förs även till p. 10.6 på INK1)	-	
R39	Särskild löneskatt på pensionssparavdrag i R38	-	
R40	Medgivna avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt föregående beskattningsår (R43 i föregående års blankett)	+	
R41	Påförda egenavgifter och särskild löneskatt föregående beskattningsår	-	
R42	Överskott (+)/Underskott (-) före årets avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt	=	
R43	Årets beräknade avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt	-	
R44	Sjukpenning som hör till denna näringsverksamhet	+	
R45	Allmänt avdrag. Vid konstnärlig eller nystartad näringsverksamhet utnyttjat underskott (beloppet förs även till p. 14.1 på INK1).	+	
R46	Underskott som utnyttjas i kapital. Vinst vid avyttring av näringsfastighet/näringsbostadsrätt och underskott i andelshus	+	
R47	Överskott (+). Överförs till INK1 sidan 2, p. 10.1 eller 10.3	=	
R48	Underskott (-). Överförs till INK1 sidan 2, p. 10.2 eller 10.4. Nästa år förs beloppet till R24.	=	

^{3b} Min andel av resultatet kan hämtas från blankett NEA eller vid representantredovisning föras in direkt i NE-blanketten

Övriga uppgifter

1. Har du dragit av kostnader för personbil eller lätt lastbil som är leasad (hyrd) i näringsverksamheten eller som är bokförd som tillgång?	☐ Ja
2. Har du dragit av bilkostnader för egen bil enligt schablon (25 kr/mil), ange beloppet	
3. Ränteutgifter enligt kontrolluppgifter för beskattningsåret som dragits av i näringsverksamhet, ange belopp	
4. Vid restvärdesavskrivning: återförda belopp för av- och nedskrivning, försäljning och uträngering	
5. Årets begärda och tidigare års medgivna värdeminskningsavdrag som finns vid beskattningsårets utgång avseende byggnader	
6. Årets begärda och tidigare års medgivna värdeminskningsavdrag som finns vid beskattningsårets utgång avseende markanläggningar	

⁴ Uppgift behöver bara lämnas av den som har redovisat räntefördelning i ruta R30 eller R31, eller som under beskattningsåret har ökat sitt positiva fördelningsbelopp som sparas till nästa beskattningsår.

⁵ Uppgift behöver bara lämnas av den som vid beskattningsårets utgång har kvarvarande expansionsfond

7. Ersättningsfonder vid beskattningsårets utgång	
8. Kapitalunderlag för räntefördelning (positivt) ⁴	
9. Kapitalunderlag för räntefördelning (negativt) ⁴	
10. Positivt fördelningsbelopp som sparas till nästa beskattningsår ⁴	
11. Kapitalunderlag expansionsfond (positivt) ⁵	

NEM-2-12-2023P4

Deklarationsblankett N3A (andel i handelsbolag, fysiska personer)

Andel i handelsbolag Fysisk person och dödsbo

N3A

Blanketten ska lämnas av fysisk person eller dödsbo som är delägare i handelsbolag. Ange belopp i hela kronor.

	Fr.o.m.	T.o.m.
Räkenskapsår	2023-01-01	2023-12-31
Datum när blanketten fylls i		
Jag har drivit passiv näringsverksamhet		☐

Delägarens namn	Personnummer
Handelsbolagets namn (firma)	Organisationsnummer
☐ Bolaget är ett utländskt bolag	

Beräkning av resultat

1. Min andel av bolagets överskott	+		17. Återföring av periodiseringsfond	+	
2. Min andel av bolagets underskott	-		18. Inkomst före avsättning till periodiseringsfond	Överskott/Underskott (+/-) =	←
3. Förmånsvärdet av fri bil	+		19. Avsättning till periodiseringsfond, dock högst 30 % av överskott vid p.18.	-	
4. Övriga förmåner och uttag av varor och tjänster	+		20. Inkomst före avsättning till expansionsfond	Överskott/Underskott (+/-) =	←
5. Övriga justeringar av redovisat resultat			21. Ökning av expansionsfond, dock högst överskott vid p.20 eller positivt kapitalunderlag enligt p.53. Beloppet förs till INK1 ¹ p.12.1	-	
a. Intäktsposter, t.ex. privata kostnader som bokförts som kostnad i handelsbolaget	+		22. Minskning av expansionsfond. Beloppet förs till INK1 ¹ p.12.2	+	
b. Kostnadsposter, t.ex. privata intäkter som bokförts som intäkt i handelsbolaget	-		23. Egen pensionsförsäkringspremie i näringsverksamheten. Beloppet förs till INK1 ¹ p.10.6 "Eget"	-	
6. Avyttring av värdepapper och andelar i handelsbolag			24. Beräknad särskild löneskatt (24,26 %) på ovanstående pensionsförsäkringspremie	-	
a. Min andel av kapitalvinst som ska tas upp till beskattning	+		25. Medgivna avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt föregående beskattningsår	+	
b. Min andel av kapitalförlust som ska dras av	-		26. Påförda egenavgifter och särskild löneskatt föregående beskattningsår	-	
7. Vid överlåtelse av andel i handelsbolag: Vinst som beskattas i näringsverksamhet enligt blankett K15B	+		27. Avgiftsunderlag för egenavgifter och särskild löneskatt på förvärvsinkomster	Överskott/Underskott (+/-) =	←
8. Outnyttjat underskott från tidigare år som ska påverka anskaffningsutgiften	-		28. Årets beräknade avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt på förvärvsinkomster	-	
9. Uppskov med vinst enligt blankett N4	-		29. Sjukpenning som hör till denna näringsverksamhet	+	
10. Återfört uppskov av vinst enligt blankett N4	+		30. Resultat		
11. Inkomst som ska påverka anskaffningsutgiften	Överskott/Underskott (+/-) =	←	Överskott överförs till INK1 ¹ , p.10.1 eller 10.3	(+) =	
12. Outnyttjat underskott från tidigare år som inte ska påverka anskaffningsutgiften	-		Underskott	(-) =	
13. Kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats samt andra egna kostnader för bolagets verksamhet	-		31a. Allmänt avdrag. Vid konstnärlig eller nystartad näringsverksamhet utnyttjat underskott (för även beloppet till p.14.1 i INK1 ¹).	+	
14. Inkomst före räntefördelning	Överskott/Underskott (+/-) =	←	31b. Underskott som utnyttjats i kapital. Vinst vid avyttring av näringsfastighet/näringsbostadsrätt och underskott i andelshus	+	
15. Positiv räntefördelning enligt p.45 dock högst överskott vid p.14. Beloppet förs till INK1 ¹ p.11.1	-		32. Kvarvarande underskott. Överförs till INK1 ¹ , p.10.2 eller 10.4.	(-) =	
16. Negativ räntefördelning enligt p.44. Beloppet förs till INK1 ¹ p.11.2	+				

¹ Inkomstdeklaration 1.

Kapitalunderlag för rättefordelning

33. Positiv justerad anskaffningsutgift vid beskattningsårets ingång	+	
34. Negativ justerad anskaffningsutgift vid beskattningsårets ingång	-	
35. Icke varaktiga kapitaltillskott till handelsbolaget under föregående beskattningsår (exklusive tillskott vid bildande av bolaget)	-	
36. Ränteförmanligt lån från handelsbolaget till delägaren under beskattningsåret	-	
37. Ständig övergångspost vid 1995 års taxering	+	
38. Sparat fördelningsbelopp från föregående beskattningsår	+	
39. Kapitalunderlag (+/-)	=	
40. Positivt kapitalunderlag enligt p.39 multiplicerat med 7,94 % (= positivt fördelningsbelopp) ²	=	
41. Negativt kapitalunderlag enligt p.39 multiplicerat med 2,94 % (= negativt fördelningsbelopp) ²	=	
42. Sparat fördelningsbelopp från föregående beskattningsår	+	
Summa fördelningsbelopp		
43. Positivt belopp (+)	=	
44. Negativt belopp (-)	=	
45. Utnyttjat positivt fördelningsbelopp vid p.15	-	
46. Eventuellt kvarvarande positivt rättefordelningsbelopp som sparas till nästa års deklaration (+)	=	

² Fördelningsbelopp ska endast beräknas om kapitalunderlaget överstiger eller understiger (+/-) 50 000 kr och då på hela beloppet. Om räkenskapsåret inte är 12 månader ska fördelningsbeloppet korrigeras i motsvarande grad.

Underskott som påverkar anskaffningsutgiften

54. Underskott vid p.11	-	
55. Negativ rättefordelning enligt p.16, återföring av periodiseringsfond enligt p.17, minskning av expensionsfond enligt p.22 (i nu nämnd ordning) dock högst negativt belopp vid p.54	+	
56. Summan av p.54 och 55	Underskott -	←
57. Om summan av p.12,13, 23-26, 28 och 29 är positiv förs summan in här, dock högst negativt belopp vid p.56	+	
58. Summan av p.56 och 57	Underskott -	←
59. Utnyttjat underskott vid p.31b, dock högst negativt belopp vid p.58	+	
60. Summan av p.58 och 59	Underskott -	←
61. Utnyttjat underskott vid p.31a, dock högst negativt belopp vid p.60	+	
62. Underskott att dras av nästa år vid p.8	Underskott -	←

Underskott som inte påverkar anskaffningsutgiften

63. Underskott vid p.30	-	
64. Summan av utnyttjade underskott enligt p.59 och 61 ovan	+	
65. Kvarvarande utnyttjade underskott (belopp vid p.31a och b minus utnyttjat belopp vid p.59 och 61)	+	
66. Underskott enligt p.62 ovan	+	
67. Underskott att dras av nästa år vid p.12	Underskott -	←

Kapitalunderlag för expensionsfond

47. Positiv justerad anskaffningsutgift vid beskattningsårets utgång före ändring pga. expensionsfond enligt p.79	+	
48. Negativ justerad anskaffningsutgift vid beskattningsårets utgång före ändring pga. expensionsfond enligt p.79	-	
49. Icke varaktiga kapitaltillskott till handelsbolaget under beskattningsåret (exklusive tillskott vid bildande av bolaget)	-	
50. Ränteförmanligt lån från handelsbolaget till delägaren under beskattningsåret	-	
51. Ständig övergångspost vid 1995 års taxering	+	
52. Minskning av expensionsfond som kvittats mot underskott vid p.55 och som medfört att underskottet anses utnyttjat vid p.76	+	
53. Beskattningsårets kapitalunderlag för expensionsfond (+/-)	=	

N3AM-2-33-2023P4

Beräkning av anskaffningsutgift för handelsbolag

68. Positiv justerad anskaffningsutgift vid beskattningsårets ingång/ ersättning om andelen förvärvats under beskattningsåret	+	
69. Negativ justerad anskaffningsutgift vid beskattningsårets ingång	-	
70. Min skattepliktiga inkomst enligt p.11 (om överskott) m.m.	+	
71. Mina tillskott enligt bilaga INK4DU ³ samt privata intäkter vid p.5b	+	
72. Mina ej bokförda uttag från bolaget avseende under p.3-4 upptagna förmåner	-	
73. Mina övriga uttag enligt bilaga INK4DU ³ samt privata kostnader vid p.5a m.m.	-	
74. Årets avsättning till periodiseringsfond enligt p.19	-	
75. Årets återföring av periodiseringsfond enligt p.17	+	
76. Utnyttjat underskott under p.55, 57 och 61	-	
77. Skattepliktig vinst på fastighet, bostadsrätt m.m.	+	
78. Avdragsgill förlust på fastighet, bostadsrätt m.m.	-	
79. Justerad anskaffningsutgift före expansionsfond	(+/-)	=
80. Ökning av expansionsfond enligt p.21	-	
81. Expansionsfondsskatt att betala, 20,6 % på beloppet vid p.80	+	
82. Minskning av expansionsfond enligt p.22	+	
83. Expansionsfondsskatt att tillgodoföras på minskning av expansionsfond, 20,6 % av beloppet vid p.82	-	
84. Positiv justerad anskaffningsutgift vid beskattningsårets utgång/ avyttringstidpunkten	(+)	=
85. Negativ justerad anskaffningsutgift vid beskattningsårets utgång/avyttringstidpunkten	(-)	=

³ Bilaga "Delägaruppgifter" till Inkomstdeklaration 4.

⁴ Inkomstdeklaration 1.

Expansionsfond

86. Expansionsfond vid årets ingång	+	
87. Ökning av expansionsfond enligt p.21	+	
88. Minskning av expansionsfond enligt p.22	-	
89. Expansionsfond vid årets utgång	=	

Övriga uppgifter

1. Har du fått ersättning från handelsbolaget för upplåtelse av lokal eller annat utrymme? Om ja, ska överskottet tas upp i INK1 ⁴ p.7.3, om det är fråga om privatbostadsfastighet eller privatbostad. I annat fall lämnas redovisning på blankett NE	☐ Ja
--	-----------------------------